

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра менеджменту

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до проведення семінарських та практичних занять з дисципліни «Менеджмент публічних установ та організацій» для здобувачів вищої освіти всіх спеціальностей ОКР «Бакалавр» денної та заочної форми навчання.

Запоріжжя – 2020 рік

Методичні вказівки до проведення семінарських та практичних занять з дисципліни «Менеджмент публічних установ та організацій» для здобувачів вищої освіти всіх спеціальностей ОКР «Бакалавр» денної та заочної форми навчання. / Укл. О. Ю. Ткачук . – Запоріжжя: НУЗП, 2020. – 30 с.

Укладач: О. Ю. Ткачук, к.с/г.н., доц.

Рецензент: П. В. Гудзь, д.е.н., проф. каф. менеджменту НУЗП

Відповідальний
за випуск: О. Б. Корякіна

Затверджено
на засіданні кафедри менеджменту
Протокол від «29» квітня 2020 року № 9

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
СКЛАД, ОБСЯГ І ТЕРМІН ВИКОНАННЯ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ	
ДИСЦИПЛІН	7
Тема 1.	8
Тема 2.	14
Тема 3.	14
Тема 4.	20
Тема 5.	27
Тема 6.	27
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	35

ВСТУП

Основною тенденцією змін управління на державній службі в європейських країнах стало перенесення управлінських методів і технологій з комерційної сфери в державну. Підходи та технології управління, відпрацьовані в комерційних фірмах впроваджуються в практику управління державних організацій: авторитарне управління змінює менеджмент участі, монополію з надання послуг змінює змагання, конкуренція з надання послуг, механізм бюрократії перетворюється на механізм ринку і т.д. У державних організаціях нового типу змінюється роль керівника - це лідер, який допомагає співробітникам самостійно виробляти нові підходи, удосконалювати прийоми і методи виконуваної роботи, перетворювати колектив в єдину монолітну команду, здійснювати налаштування цієї команди і показувати особистий позитивний вплив на вирішення спільних завдань. У процесі становлення нової моделі управління змінюється і роль персоналу. Інвестиції в людський капітал є настільки ж важливими, як і інвестиції в основні фонди. Обов'язковим стає безперервне навчання державних службовців. Перехід управління на державній службі від традиційної бюрократичної моделі до нової моделі управління, орієнтованої на пошук ефективного вирішення проблем, характеризується більшою орієнтацією на цілі і місію на відміну від орієнтації на правила і процедури. Практика формування місії (узагальненої мети, в акцентованій вигляді містить також основний принцип діяльності) поступово зміцнюється в державній службі. У практиці державної служби проникають методи кількісної оцінки результатів, зокрема оцінки ефективності (відношення результатів до витрат), результативності (стосунки фактичного результату до планованого) і економії (стосунки планованих витрат до фактичних). Традиційні підходи в державному управлінні постійно концентрують увагу на питанні про обсяги витрат державних коштів, при цьому вимір реального результату залишається в тіні. Нові підходи управління в державній службі змушують переносити основну увагу на вимір і моніторинг результатів, які отримані в процесі тих чи інших дій державної служби.

У процесі становлення нової моделі управління на державній службі видозмінюються процедури контролю. На місце тотального бюрократичного контролю приходить контроль з боку споживачів послуг державної служби, який здійснюється як безпосередньо, так і за допомогою громадських організацій та засобів масової інформації.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета навчальної дисципліни надання — студентам теоретичних знань і засвоєння ними практичних навичок з питань управління в системі публічних установ і організацій.

1.2. Предметом дисципліни «Менеджмент публічних установ та організацій» є впровадження сучасних технологій менеджменту в управлінську практику державних організацій.

1.3. Завданнями вивчення навчальної дисципліни є набуття наступних теоретичних знань:

- основи теорії державного менеджменту;
- розвиток системи державної служби;
- методологія проектування системи управління державної організації;
- світовий досвід реорганізації державної служби;
- управління персоналом у державних організаціях;
- кваліфікаційні вимоги до державних службовців;
- упровадження інноваційних механізмів у державних організаціях.

1.4. Освоївши дисципліну «Менеджмент публічних установ та організацій», студенти мають володіти певними професійними компетенціями:

1. Обліково-інформаційними.

1.1 Здійснювати моніторинг ефективності функціонування системи управління державної організації.

1.2. Використовувати в управлінській діяльності сучасні інформаційні технології та засоби комунікацій.

1.3. Організовувати процес прийняття управлінських рішень і здійснювати моніторинг їх виконання.

1.4. Забезпечувати підготовку оперативної інформації про результати поточної діяльності всіх підрозділів організації.

2. Аналітичними.

2.1. Володіти підходами та методами аналізу результатів виконання потокового плану робіт підрозділів організації.

2.2. Володіти методами оцінювання ефективності управлінських рішень у державних організаціях

2.3. Аналізувати ефективність комунікаційних процесів у державних організаціях.

3.4. Володіти методами комплексної оцінювання результатів виконання завдань, передбачених цільовими комплексними програмами та програм соціально-економічного розвитку підпорядкованих об'єктів державного управління.

3.5. Готувати аналітичну інформацію щодо виконання поточних доручень державних органів вищого рівня

1.5. Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни

Дисципліна «Менеджмент публічних установ та організацій» базується на вивченні таких дисциплін, як «Основи менеджменту», «Українська мова професійного спілкування», «Економіка підприємства», «Правознавство», «Основи психології та педагогіки», «Організаційна поведінка» також пов'язана з усіма дисциплінами, які характеризують об'єкт управління або окремі функції (юридичними, економічними та обліковими маркетингом, тощо).

1.6. Зміст дисципліни

Навчальний процес в НУЗП в умовах кредитно - модульної системи організації навчання здійснюється у таких форм: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи. Основними вимогами навчальних знань у НУЗП є: лекція; практичні; семінарські; індивідуальне зняття; консультація.

Індивідуальне заняття виконується студентами самостійно при консультуванні з викладачем.

Дисципліна «Менеджмент публічних установ та організацій» вивчається на третьому курсі в шостому семестрі і завершується заліком. Навчальним планом передбачено:

- лекцій – 26 години;
- практичних занять – 12 годин;
- самостійної роботи – 56 годин.

В умовах кредитно - модульної системи навчальна дисципліна «Менеджмент публічних установ та організацій» відповідає 3 заліковим кредитам.

Дисципліна складається з трьох блоків змістових модулів – основних її розділів, які разом зі змістовими модулями наведені у таблиці 2.1.

2. Склад, обсяг і термін виконання змістових модулів дисциплін

Таблиця 2.1

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	і н д	с. р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основи управління персоналом підприємства												
Тема 1. Передумови виникнення державного менеджменту.	8	2	2			4		2				2
Тема 2. Трансформація державного	8	2	2			4						5

о управлі ння в державн ий менедж мент												
Тема 3. Державна служба України як об'єкт менеджменту.	8	2	2			4						6
Тема 4. Проектування державної організації	8	2	2			4		2				4
Разом за змістовим модулем 1	32	8	8			16		4				17
Змістовий модуль 2. Організаційне забезпечення управління персоналом і кадрове планування												
Тема 5. Формування системи менеджменту персоналу в державній організації.	8	2	2			4						10
Тема 6.. Фінансовий і бюджетний менеджмент в діяльності державних організацій.	8	2	2			4						8
Тема 7. Діяльність державної організації та показники її ефективності.	8	2	2			4			2			4
Разом за змістовим модулем 2	24	6	6			12						22
Змістовий модуль 3. Процес управління персоналом підприємства.												
Тема 8. Управління державними організаціями країнами міра.	8	2	2			4			2			6
Тема 9. Управління державними організаціями в США.	9	2	2			5						5
Тема 10. Управління державними організаціями в країнах Азії.	9	2	2			5		2				5

Тема 11. Функціональні особливості діяльності державної організації як основа формування системи менеджменту.	9	2	2			5						5
Тема 12. Корупція та сучасні стратегії антикорупційної політики.	9	2	2			5						
Тема 13. Сучасні світові тенденції менеджменту на державному і регіональному рівнях.	8	2	2			4						
Разом за змістовим модулем 3	52	12	12			28	18	2			6	21
Усього годин	108	26	26			56	90	6	4		20	60

ПРИМІТКА:

1. Умовні позначення: СРВ – самостійна робота студента під керівництвом викладача.
2. СРС – самостійна робота студент
3. Навантаження (години) на проведення лабораторних робіт, практичних занять та СРВ проставляється відповідно до тематичного графіку (терміну) їх проведення.

3. ПРАКТИЧНІ (СЕМІНАРСЬКІ) ЗАНЯТТЯ (номер, найменування, обсяг у годинах, мета проведення)

3.1. Семінарське заняття 1. Передумови виникнення державного менеджменту. (2 години).

План

1. Сутність поняття «державна організація».
2. Механізм держави.
3. Основні поняття та еволюція державного управління.
4. Передумови та наслідки кризи державного управління.

Навчальні цілі:

- **Охарактеризувати** основні тенденції розвитку державного управління;
- **Визначити** основні характеристики державних організацій;
- **Визначати** головні складові механізму держави;
- **Охарактеризувати** наслідки кризи державного управління.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

сутність поняття «державної організації», причини виникнення та основні характеристики; ознаки і структуру механізму держави; сутність державного управління та умови, що стали причиною впровадження менеджменту в державну організацію; передумови виникнення державного менеджменту; передумови і наслідки кризи державного управління.

Завдання для обговорення:

1. Основні характеристики державних організацій.
2. Основні види державних організацій.
3. Сутність переходу від державного управління до державного менеджменту.
4. У чому полягають передумови переходу від державного менеджменту до державного управління?
5. Визначте сутність і структуру державного механізму.
6. Дайте характеристику причинам і наслідкам державної кризи.
7. Взаємозв'язок державного управління та ефективності діяльності державних організацій.
8. Дайте характеристику еволюції державного управління.
9. Визначте умови виникнення державних криз.
10. Наслідки виникнення державних криз.

Теми рефератів:

1. Вплив еволюції теорії менеджменту на формування системи державних організацій.
2. Фактори впливу на впровадження державного менеджменту в

практичну діяльність державних організацій.

3. Проблеми переходу від державного управління до державного менеджменту.
4. Взаємозв'язок причин і наслідків державної кризи.
5. Комплексність кризи державного управління.

Література:

1. Державне управління, державна служба і місцеве самоврядування: Монографія / Кол. авт.; За заг. ред. проф. О. Ю. Оболенського. — Хмельницький: Поділля, 1999. — 570 с.
2. Чистов С. М. Державне регулювання економіки: Навч.- метод. посібник. — К.: КНЕУ, 2002. — 273 с.

3.2. Семінарське завдання

2. Трансформація державного управління в державний менеджмент. (2 години).

План

1. Концепція «менеджеризму».
2. Сутність переходу від державного управління до державного менеджменту.
3. Основні положення державного менеджменту.
4. Критика концепції «менеджеризму».
5. Теорії менеджменту в державній організації.
6. Основні характеристики концепції «GOVERNANCE».

Навчальні цілі:

- **Дати характеристику** еволюції державного менеджменту;
- **Визначати** основні тенденції переходу від державного управління до державного менеджменту;
- **Проаналізувати** головні моделі побудови системи державного управління;
- **Проаналізувати** позитивні й негативні наслідки від впровадження теорії менеджеризму в управлінську практику.

Завдання для обговорення

1. Ринкова оцінка діяльності держструктур.
2. Упровадження методів приватизації державних послуг.
3. Децентралізація державного управління.
4. Сучасна концепція державного менеджменту.
5. Умова впровадження менеджменту в державну організацію.
6. Світовий досвід надання державних послуг.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

головні складові концепції «менеджеризму»; основні моделі державного управління; компоненти концепції «менеджеризму»; основні елементи державного менеджменту;

Теми рефератів:

1. Еволюція розвитку інституту державної служби.
2. Взаємозв'язок принципів і завдань державної служби.
3. Державна служба як особливий вид державних організацій.
4. Характеристика нормативно-законодавчої бази державної служби України.

Література:

1. Аудит адміністративної діяльності: Теорія й практика: Пер. з англ. — К.: Основи, 2000. — 190 с.
2. Боссарт Д., Деммке К. Державна служба в країнах-кандидатах до вступу до ЄС: нові тенденції та вплив інтеграційного процесу: Пер. з англ. О. І. Шаленко. — К.: Міленіум, 2004. — 128 с.
3. Гриценко О. І. Контроль та оцінювання управлінської діяльності. — К.: НАДУ, 2009. — 108 с.

3.3. Семінарське заняття

3. Державна служба України як об'єкт менеджменту (2 години)

План:

1. Державна служба: сутність і завдання.
2. Принципи функціонування державної служби.
3. Цілі й функції державної служби.
4. Нормативно-правове забезпечення функціонування державної служби

Навчальні цілі:

- **Визначати** головні завдання функціонування державної служби; принципи діяльності державної служби;
- **Проаналізувати** принципи діяльності державної служби;
- **Проаналізувати** основні принципи нормативного забезпечення функціонування державної служби.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

сутність поняття державної служби; історію розвитку інституту державної служби; функції державної служби; принципи функціонування державної служби; нормативно-правову базу інституту державної служби,

Завдання для обговорення:

1. Філософські засади теорії державної служби.
2. Понятійний апарат теорії державної служби.
3. Концептуальні ідеї теорії державної служби.
4. Теоретична модель державної служби.
5. Методи державної служби.
6. Принципи державної служби.
7. Цілі державної служби.
8. Характеристика нормативної бази державної служби.

Теми рефератів:

1. Еволюція розвитку інституту державної служби.
2. Взаємозв'язок принципів і завдань державної служби.
3. Державна служба як особливий вид державних організацій.
4. Характеристика нормативно-законодавчої бази державної служби України.

Література:

1. Оболенський О.Ю. Державна служба: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 344 с.
2. Малиновський В. Я. Державна служба: теорія й практика: Навч. посібник — К.: Атіка, 2003. — 160 с.

3.4. Семінарське заняття

4. Проектування державної організації. (2 години)

План

1. Головні вимоги та критерії існування організації.
2. Основи проектування організації.
3. Вплив ситуаційних чинників на проектування державної організації.
4. Форми проектування організації.

Навчальні цілі:

- **Визначати** головні умови існування організації;
- **Проаналізувати** процес проектування організації;
- **Оцінити** вплив зовнішніх і внутрішніх чинників на процес проектування державної організації;
- **Визначати** особливості формування організаційної структури державних організацій.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

фактори, які впливають на формування державної організації;

головні вимоги до формування державної організації;
складові процесу проектування державної організації;
внутрішні та зовнішні чинники проектування організації.

Завдання для обговорення

1. Параметри створення організації: вплив ситуаційних чинників на проектування державної організації, чинники зовнішнього середовища, алгоритм роботи всередині організації.
2. Елементи проектування державної організації.
3. Форми проектування організації.
4. Причини виникнення та сутність горизонтального й вертикального розподілу праці.
5. Особливості структур управління державними організаціями.

Теми рефератів:

1. Вплив спеціалізації діяльності на процес проектування державної організації.
2. Світовий досвід проектування державних організацій.
3. Особливості процесу проектування державних організацій.

Література:

1. Закон України «Про державну службу» від 16 грудня 1993 року // Голос України. — 1994. — 5 січ.
2. Оболенський О. Ю. Державна служба: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 344 с.
3. Малиновський В. Я. Державна служба: теорія і практика: Навч. посіб. — К.: Атіка, 2003. — 160 с.

3.5.Семінарське заняття

5. Формування системи менеджменту персоналу в державній організації. (2 години).

План

1. Стратегія та політика менеджменту персоналу державної організації.
2. Професійно-кваліфікаційна характеристика посади державного службовця.
3. Кадрова політика в державній організації.
4. Функції управління персоналом державної організації.
5. Роль і місце кадрової служби в системі управління персоналом.

Навчальні цілі:

Визначати основні стратегічні напрями формування кадрової

політики державної організації;

Сформувати професійно-кваліфікаційну характеристику посад у державних організаціях;

Оцінити цілісність системи кадрового менеджменту організації.

Завдання для обговорення

1. Стратегія та політика менеджменту персоналу державної організації.
2. Кадрова політика в державній організації: механізм формування й реалізації.
3. Місце служби персоналу в державній організації.
4. Функції управління персоналом.
5. Особливості процесу найму в державних організаціях.
6. Процес оцінювання результативності праці спеціалістів усіх рівнів у державних організаціях.
7. Реалізація розвитку персоналу в державних організаціях.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

основні світові тенденції формування кадрової стратегії державних організацій; характерні риси процесу управління персоналом у державній організації; сутність професійно-кваліфікаційної характеристики посади державного службовця; головні види кадрової політики; зміст функцій кадрового менеджменту в державних організаціях; специфічну роль кадрової служби в системі управління організацією,

Теми рефератів:

1. Формування ефективної системи найму працівників у державній організації.
2. Формування системи розвитку персоналу в державній організації.
3. Формування та робота з кадровим резервом у державній організації.
4. Сучасна система оцінювання результативності праці персоналу в державній організації.
5. Результати атестації як інструмент мотивації персоналу державної організації.
6. Джерела формування кваліфікаційних вимог до персоналу державної організації.
7. Формування критеріїв оцінювання професійних якостей державного службовця.

Література:

1. Державне управління й менеджмент: Навч. посібник у табл. і схемах Г. С. Одінцова, Г. І. Мостовий, О. Ю. Амосов та ін. / За заг.

ред. Г. С. Одінцової. — Х.: Харрі УАДУ, 2002. — 492 с.

2. Державна кадрова політика: Теоретико-методологічне забезпечення: Монографія / За заг. ред. В. М. Олуйка. — К.: Наду, 2008. — 420 с.

3. Бюджетний менеджмент: Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін. / За заг. ред. В. Федосова. — К.: КНЕУ, 2004. — 864с.

4. *Гриценко О. І.* Контроль та оцінювання управлінської діяльності: конспект лекцій. — К.: НАДУ, 2009. — 108 с.

3.6. Семінарське заняття

6. Фінансовий і бюджетний менеджмент в діяльності державних організацій. (2 години)

План

1. Доходи та видатки державних організацій.
2. Передумови впровадження фінансового і бюджетного менеджменту в управлінську діяльність державних організацій.
3. Система оплати праці працівників державних організацій.
4. Планування доходів і видатків у державній організації.
5. Світовий досвід фінансування державних організацій
6. Нормативні документи, що регулюють питання обліку та планування доходів, видатків і витрат у державних організаціях.

Навчальні цілі:

- **Розраховувати** основні статті доходів і видатків в державній організації;
- **Проаналізувати** процес фінансування державних організацій;
- **Сформулювати** основні завдання бюджетної стратегії;
- **Визначати** головні форми фінансування державних організацій.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

особливості фінансування державних організацій; основні форми проведення фінансування державних організацій; взаємозв'язок доходів, видатків та витрат бюджетних установ; основні тенденції процесу фінансування державних організацій; основні завдання бюджетної стратегії; особливості системи оплати праці в державній організації,

Завдання для обговорення

1. Дайте характеристику об'єкта фінансування державного

менеджменту.

2. Особливості формування доходів державних організацій.
3. Які особливості формування видатків державних організацій?
4. Бухгалтерський облік у державних організаціях.
5. Система оплати праці в державних організаціях.
6. Упровадження фінансового менеджменту в систему управ-ління державними організаціями.
7. Нормативні акти, що регламентують фінансові відносини в державних організаціях.

Теми рефератів:

Література:

1. Закон України «Про джерела фінансування органів державної влади» // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 34. — Ст. 274.
2. Дєєва Н. М. Бюджетний менеджмент: Навч. посібник / Дніпропетровська держ. фінансова академія. — Д.: ДДФА, 2006. — 320 с.
3. Луніна І.О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин/НАН України; Інститут економічного прогнозування. — К.: Наукова думка, 2006. — 432 с.
4. Федосов В., Кондратюк С., Сафонова Л., Опарін В., Хлівний В. Бюджетний менеджмент. Практикум: Навч. посібник / Київський національний економічний ун-т / За заг. ред. Федосова В. — К.: КНЕУ, 2005. — 420 с.

3.7. Семінарське заняття

7. Діяльність державної організації та показники визначення її ефективності. (2 години)

План

1. Сутність і зміст ефективності діяльності державної організації.
2. Принципи визначення ефективності діяльності державної організації та державної служби.
3. Світовий досвід з формування системи оцінювання ефективності діяльності державної організації та державної служби.
4. Показники, які відображають ефективність діяльності державної організації.

Навчальні цілі:

- **Визначити** основні елементи процесу оцінювання ефективності діяльності державних організацій;
- **Використовувати** провідний світовий досвід із формування

- ефективної системи оцінювання результативності діяльності;
- **Визначати** доцільність упровадження в управлінську практику державних організацій управлінського аудиту;
 - **Проаналізувати** основні показники, які характеризують ефективність діяльності державних організацій.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

основні підходи до визначення ефективності діяльності державних організацій; сутність оцінювання результативності діяльності державних організацій; принципи та об'єкт оцінювання ефективності діяльності державних організацій; провідні світові тенденції з формування системи оцінювання ефективності діяльності державної організації та державної служби; раціональність упровадження аудиторської оцінювання в систему управління державними організаціями,

Завдання для обговорення

1. Розкрийте сутність ефективності діяльності державних організацій.
2. Дайте характеристику особливостей процесу оцінювання результативності діяльності державних організацій.
3. Розкрийте зміст принципів, на яких ґрунтується система оцінювання ефективності діяльності державних організацій.
4. Об'єкт оцінювання ефективності діяльності державних організацій.
5. Основні тенденції провідних країн у формуванні оцінювання ефективності державних організацій і державної служби.
6. Управлінський аудит як ефективний інструмент оцінювання результативності державних організацій.
7. Економічний і соціальний зміст показників ефективності діяльності державних організацій.

Теми рефератів:

1. Складові ринкового оцінювання результативності державних організацій.
2. Основні підходи до формування системи оцінювання ефективності діяльності державних організацій.
3. Проблеми адаптації провідного світового досвіду оцінювання ефективності державних організацій у систему державного управління України.

Література:

1. Наказ від 15 грудня 2005 року № 444 «Про вдосконалення проведення державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм». — http://www.uazakon.com/documents/date_68/

pg_gvcwsy.htm.

2. Наказ від 27 грудня 2006 року № 421 «Про затвердження Плану заходів щодо поетапного охоплення державним фінансовим аудитом всіх бюджетних програм». —

http://www.uazakon.com/documents/date_68/pg_gvcwsy.htm.

3. Державний фінансовий контроль виконання бюджетних програм: Монографія / Т. І. Єфименко, І. Б. Стефанюк, Н. І. Рубан та ін. — К.: НДФІ, 2004. — 204 с.

4. Воронкова В. Г. Менеджмент в державних організаціях: Навч. посібник. — К.: Професіонал, 2004. — 256 с.

5. Державне управління та державна служба: Словник- довідник / Уклад. О.Ю. Оболенський. — К.: КНЕУ, 2005. — 480 с.

3.8. Семінарське заняття

8. Управління державними організаціями в країнах Європ. (2 години)

План

1. Організаційна модель Європейського Союзу
2. Особливості управління державними організаціями у Франції.
3. Головні особливості організації державної служби в Німеччині.
4. Особливості управління державними організаціями у Великобританії.

Навчальні цілі:

- Проаналізувати організаційну структуру Європейського Союзу;
- Визначати особливості формування системи менеджменту у Франції, Німеччині та Великобританії.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

основу концепції формування моделі Європейського Союзу; систему управління державними організаціями у Франції; систему управління державними організаціями у Німеччині; головні підходи до формування системи управління державними організаціями у Великобританії,

Завдання для обговорення

1. Основна мета та ідея створення Європейського Союзу.
2. Організаційні складові системи управління Європейським Союзом.
3. Характеристика системи державного менеджменту в Німеччині.
4. Особливості формування системи управління державними організаціями у Франції.
5. Принципи формування системи державного менеджменту у Великобританії.

Теми рефератів:

1. Організаційна структура ЄС як вдала модель міжнародного

державного менеджменту.

2. Національні риси системи державного менеджменту в Німеччині.
3. Модель державного менеджменту у Франції.
4. Особливості державного менеджменту у Великобританії.

Література:

1. Грицяк І. А. Європейське управління: теоретико-методологічні засади: Монографія. — К.: Вид-во «К.І.С.», 2006. — 398 с.
4. Баришніков В. М. Державне управління та державна служба. — К.: ІПК ДСЗУ, 2002. — 322 с.
5. Воронкова В. Г. Менеджмент в державних організаціях. — К.: ВД «Професіонал», 2005. — 576 с.

3.9. Семінарське заняття

9. Управління державними організаціями в США. (2 години)

План

1. Система управління державними організаціями в США
2. Особливості державної служби США.
3. Основні принципи розбудови апарату професійного державного чиновництва.
4. Відбір, повноваження й оцінка службовців.
5. Відбір на посади вищого керівництва

Навчальні цілі:

- **Визначати** основну концепцію формування системи державних організацій США;
- **Проаналізувати** фактори впливу та принципи формування моделі державної служби;
- **Здійснювати** моніторинг головних тенденцій розвитку системи менеджменту державних організацій США.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

фактори впливу на формування системи управління державними організаціями; принципи формування моделі державної служби; підходи до формування системи відбору та найму спеціалістів державних організацій

Завдання для обговорення

1. Основні групи факторів впливу на формування системи менеджменту державних організацій у США.
2. Характерні риси державної служби США.
3. Еволюція формування організаційної структури державної

служби в США.

5. Етапи процесу відбору і найму до державної служби США.
6. Переваги й недоліки трудової діяльності в державних організаціях США.

Теми рефератів:

1. Політичні фактори формування системи управління державними організаціями в США.
2. Еволюція концепції формування системи державних організацій в США.

Література:

1. Зенков М. Ю. Правове забезпечення державної й муніципальної служби: В 3 частинах. Частина 3. Закордонний досвід. — Новосибірськ: Сибгс, 2003. — 324 с.
2. Горбачов М. С. та ін. Грані глобалізації: Важкі запитання сучасного розвитку. — М.: Альпіна публішер, 2003. — 592 с.
3. Оболонский А.В. Державна служба США: історія й сучасність // Держава й право. — 1999. — № 4. — С. 103—111.

3.10. Семінарське заняття

10. Управління державними організаціями в країнах Азії. (2 години)

План

1. Категорії державних службовців у Японії та цінності службовців державних організацій.
2. Призначення на державну службу та службове становище чиновників. Специфічні особливості японського суспільства.
3. Регуляторна основа державної служби в Китаї.
4. Особливості кадрового менеджменту в державних організаціях Китаю.

Навчальні цілі:

- **Визначати** особливості системи управління державними організаціями в Японії та Китаї;
- **Визначати** відмінності між державним менеджментом цих країн і США та Європою.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

критерії формування системи управління державними організаціями у Японії; процедуру призначення на державну службу в Японії; регуляторні інструменти в сфері державного менеджменту Китаю; характерні риси кадрового менеджменту державних організацій Китаю,

Завдання для обговорення

1. Основні підходи до формування системи управління державними організаціями у Китаї.
2. Регуляторна політика щодо державних організацій у Китаї.
3. Процес найму та розвитку спеціалістів державних організацій у Китаї та Японії.
4. Концепція безперервної освіти працівників державних організацій країн Азії.

Теми рефератів:

1. Регуляторна основа державної служби в Китаї.
2. Національні особливості формування системи державного менеджменту в країнах Азії.

Література:

1. Горбачов М. С. та ін. Грані глобалізації: Важкі запитання сучасного розвитку. — М.: Альпіна Паблишер, 2003. — 592 с.
2. Опанасюк Г. Становлення державного управління як наукової та освітньої галузі (Центральна та Східна Європа) // Вісник УАДУ. — 2000. — № 3. — С. 33—336.

3.11. Семінарське заняття

11. Функціональні особливості діяльності державної організації як основа формування системи менеджменту. (2 години)

План

1. Приналежність державної організації до певного виду державно-владної діяльності (законодавчої, виконавчої та судової).
2. Типологія державних організацій за специфікою діяльності як основа ефективного менеджменту в державній організації.
3. Особливості компетенцій різних груп державних організацій.
4. Реалізація державною організацією функцій планування, організації, кадрового забезпечення та контролю залежно від функціональних особливостей.

Навчальні цілі:

- **Визначати** структурну диференціацію та спеціалізацію державних організацій;
- **Проаналізувати** спеціалізацію діяльності державних організацій;
- **Обрати** ефективні інструменти менеджменту державної організації залежно від функціональних особливостей;
- **Забезпечити** ефективну реалізацію функцій менеджменту в державних організаціях.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

принципи поділу державних організацій за видами державно-владної діяльності; основні напрями діяльності державних організацій за функціональною ознакою; головні функції менеджменту державних організацій.

Завдання для обговорення

1. Структурна диференціація й спеціалізація за видами професійної державно-службової діяльності.
2. Приналежність державної організації до певного виду державно-владної діяльності (законодавчої, виконавчої або судової).
3. Компетенції та сфера діяльності державних організацій.
4. Розподіл організацій виконавчої влади за галузево-функціональною ознакою: соціально-культурна, господарсько-економічна, інфраструктура, сільське господарство й будівництво.
5. Спеціалізовані державні організації.

Теми рефератів:

1. Критерій функціональних особливостей державних організацій у процесі формування системи менеджменту.
2. Компетентністний підхід як основа типології державних організацій.

Література:

1. Указ Президента України від 9 грудня 2010 року № 1085 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади»// Офіційний вісник Президента України. — 2010. — № 32 — Ст. 14.
2. Державна служба: організаційно-правові основи й шляхи розвитку / За заг. ред. проф. В. Б. Авер'янова. — К.: Вид. дім «Ін-Юре», 1999. — 272 с.
3. Державне управління, державна служба й місцеве самоврядування: Монографія / Кол. авт.; За заг. ред. проф. О. Ю. Оболенського. — Хмельницький: Поділля, 1999. — 570 с.
4. Державне управління в Україні: централізація та децентралізація: Монографія / Кол. авт.; Відпов. ред. проф. Н. Р. Нижник. — К.: Вид-во УАДУ, 1997. — 448 с.

3.12. Семінарське заняття**12. Корупція та сучасні стратегії антикорупційної політики. (2 години)****План**

1. Загальна характеристика поняття «корупція».
2. Види корупції, причини виникнення, сфери існування.
2. Які загрози несе корупція національній економіці?
3. Досвід боротьби з корупцією: сінгапурська та шведська моделі боротьби з корупцією.
4. Проблеми корупції в Україні.

Навчальні цілі:

- **Визначати** основні види корупції;
- **Виявити** вплив корупційних процесів на життєдіяльність суспільства;
- **Проаналізувати** оптимальний рівень корупції;
- **Виявити** проблеми, пов'язані з конфліктами інтересів працівників владних державних організацій;
- **Здійснити** моніторинг світового досвіду боротьби з корупцією.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

сутність поняття «корупція»; еволюцію антикорупційних процесів у світі; основні види корупції; загрози корупційних явищ; світовий досвід боротьби з корупцією,

Завдання для обговорення

3. Загальна характеристика поняття «корупція».
4. Види корупції, причини виникнення, сфери існування.
5. Які загрози несе корупція національній економіці?
6. Досвід боротьби з корупцією: сінгапурська та шведська моделі боротьби з корупцією.
7. Проблеми корупції в Україні.

Теми рефератів:

1. Проблема конфлікту інтересів в корупційних процесах.
2. Основні тенденції антикорупційних дій.
3. Корупційні загрози для національної економіки України.
4. Соціальні передумови активізації державної політики в сфері протидії корупції в Україні.

Література:

1. Закон України «Про боротьбу з корупцією» // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 34. — Ст. 266.
2. Лісничий В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн. — Х.: Торнадо, 2001. — 341 с.
3. Боссарт Д., Деммке К. Державна служба в країнах-кандидатах до

вступу до ЄС: нові тенденції та вплив інтеграційного процесу / Пер. з англ. О.І. Шаленко. — К.: Міленіум, 2004. — 128 с.

3.13. Семінарське заняття

13. Сучасні світові тенденції менеджменту на державному і регіональному рівнях. (2 години)

План

1. Причини реформ державного сектора в зарубіжних країнах.
2. Розробка законодавства на підтримку якості державної послуги. Досвід Бельгії, Канади, Франції, Португалії та інших країнах.
3. Адаптація технологій менеджменту на регіональному рівні.
4. Концепція Value for money (підвищення ефективності використання бюджетних коштів).
5. Бенчмаркінг як метод підвищення ефективності на регіональному рівні.

Навчальні цілі:

- **Проаналізувати** основні моделі реформування системи державної служби європейських країн;
- **Визначати** основні елементи операційного та управлінського процесів у системі менеджменту державних організацій на регіональному рівні;
- **Використовувати** бенчмаркінг як ефективний інструмент державного менеджменту на регіональному рівні.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

що в основі сучасної реформи системи державної служби провідних країн лежить роль індивіда в державному управлінні; основні пріоритети системи менеджменту державних організацій; сутність упровадження операційного та управлінського аудиту в систему менеджменту державних організацій на регіональному рівні; сутність бенчмаркінгу на регіональному рівні.

Завдання для обговорення

1. Причини реформ державного сектора в зарубіжних країнах.
2. Розробка законодавства на підтримку якості державної послуги. Досвід Бельгії, Канади, Франції, Португалії та інших країнах.
3. Адаптація технологій менеджменту на регіональному рівні.
4. Концепція Value for money (підвищення ефективності використання бюджетних коштів).
5. Бенчмаркінг як метод підвищення ефективності на регіональному рівні.

Теми рефератів:

1. Якість державної послуги як основа реформування державної служби.
2. Досвід делегування державних функцій поза державними організаціями в Японії.
3. Досвід Великобританії та інших країн: нові підходи до регіонального управління.

Література:

1. Авер'янов В. Б., Крупчан О. Д. Виконавча влада: конституційні засади й шляхи реформування. — Харків: Право, 1998. — 322 с.
2. Аудит адміністративної діяльності: Теорія й практика: Пер. з англ. — К.: Основи, 2000. — 190 с.
3. Лісничий В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн. — Х.: Торнадо, 2001. — 316 с.

